

ŁEBNO (gmina Szemud; powiat wejherowski)

- W dniu 15 kwietnia 1944 r. w pobliżu tej miejscowości grupa operacyjna gestapo gdańskiego dowodzona przez Kaszubowskiego zaskoczyła grupę partyzantów „Gryfa” dowodzoną przez Mariana Jankowskiego ps. „Szarak”. Zginęli wówczas partyzanci: Grzegorz Block, Alojzy Hinz i Jan Klawe.
- 1 lipca 1944 r. doszło tu do starcia oddziału żandarmerii z partyzantami „Gryfa Pomorskiego” dowodzonymi przez Mariana Jankowskiego. Ranny Edmund Czerwionka zmarł następnego dnia.

*Fot. 1 Marian Jankowski
Członek Rady Naczelnej
Tajnej Organizacji Wojskowej
Gryf Pomorski.*

Fot. 2 Edmund Czerwionka

Po wojnie w roku 1945 Marian Jankowski został zatrzymany przez NKWD i osadzony w więzieniu w Gdańsku. Przebywał tam od 10 maja do 22 grudnia 1945. Wraz z nim byli osadzeni: Heronim Press z Gdyni, Jan Pioch z Mojusza, Jan Labuda ze Wsi Lęborskiej, którzy również należeli do TOW „Gryf Pomorski”.

Wspomnienia z okresu pobytu w więzieniu w Gdańsku Jankowski opisuje w liście do swojego znajomego (historyka dr hab. Andrzeja Gąsiorowskiego). Do listu tego załącza kopie dokumentów związanych z jego pobyt w więzieniu w Gdańsku.

Kubuczevo, dnia 7. V. 1945 r.
Marian Jankowski
76-218 Kubuczevo
uj. Sypak

Wspaniały Panie Dobrotko!
Przesyłam obiecane oświadczenie do dokumentów
z mojego pobytu w więzieniu w Żelazku
od 10 maja do 22 grudnia 1945 r.
Do moich więzień zostalem zamknięty przez
NKWD, które mnie aresztowało 14-IV-1945 r.
w Kadmistrze Mierchów, pow. Skarżyski.
Oprócz mnie byli aresztowani Koleski
z TOW SP, Bross Hieronim z Sypak,
Pach Jan z Majusze, Kabuda Jan ze
Wsi Kęborskiej, którzy już nie żyją.
Przez Urząd Bezpieczeństwa w więzieniu
byliśmy brutalnie traktowani przez
kierownika, doziantów, głodzenie i przerywanie
tyfus plamisty za to, żeśmy byli Polakami
i należeli do TOW SP. Więzienie było
przepełnione w więzieniu niemieckim

wysokimi i czystymi. Na tyfus
plamisty zmarło około 2 tysięcy ludzi,
którzy byli pochowani w rowie przy
cięższym na 5 m głębokości i 10 m
szerokości, biegnącym od toru kolejowego
i 100 m od więzienia ze strony
południowo-wschodniej.
Z ludności polskiej zmarło
około 100 osób, przeważnie z AK
w tym Andrzej Łuski, wiarowski
nie pamiętam.

Łączę pozdrowienia.

Z poważaniem.

Jankowski

Fot. 3 List Mariana Jankowskiego do Andrzeja Gąsiorowskiego.

Wojewódzki Urząd Bezsp. Publ.
w GDAŃSKU
Wydz. I Sekcja 8
Gdańsk, dn. 13 czerwca 1945r.

Do
Kierownika Wojewódzkiego Urzędu Bezsp. Publ.
w GDAŃSKU

420/8/45r
9. VII. 45r
2

437/wpr

ZESTAWIENIE

spraw A.K. i GRYFA Pomorskiego pozostających w śledztwie, do dyspozycji
Wojewódzkiego Urzędu Bezsp. Publ. w Gdańsku:

Nr. spr.	Nazwisko i imię	U w a g i :
309/45	Jankowski Marian	Gryf Pomorski
	Pioch Jan	" "
	Preuss Hieronim	" "
	Labuda Jan	" "
348/45	Maliszewski Edysław	A.K.
	Praszkowski Szymon	"
	Bartek Jan	"
	Grochowski Aleksander	" zwolniony Prokurator odmówił sankcji
	Kaniński Czesław	" zwolniony Prokurator odmówił sankcji
349/45	Worok Mieczysław	"
	Pele Roman	"
	Bauer Szymon	"
	Janiński Władysław	"
	Szbrocki Ignacy	"
	Bessert Janusz	"
	Kunert Józef	" zwolniony, Prokurator odmówił sankcji
	Domagała Kazimierz	"
	Pomagała Mieczysław	"
	Drebnicki Stanisław	"
376/45	Baranowski Eugeniusz	"
	Isk Maria	"
	Piskorska Maria	"
	Witkowski Stefan	"
	Drzyzga Leon	" zwolniony Prokurator odmówił sankcji

Handwritten signatures and notes:
Kierownik Sekcji 8
VII - wydz.
B i k Jozef

Kierownik Sekcji 8 :

/B i k Jozef/

Fot. 4 Zestawienie spraw AK i „Gryfa Pomorskiego” pozostających w śledztwie do dyspozycji Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Gdańsku z 13 czerwca 1945 r. z nazwiskami Mariana Jankowskiego, Jana Piocha, Hieronima Preussa i Jana Labudy.

Postanowienie

o niewszczygnięciu postępowania karnego
o umorzeniu postępowania karnego
postępowania karnego

15 LUTY 1945

Oliwa dnia 21 grudnia 1945 r.

Oficer Sledczy Wojskowej Prokuratury Okręgu Morskiego w Oliwie

ppor. Alwin Ludwik

po rozpatrzeniu zawiadomienia o przestępstwie akt. 220/45 Sledztwa: W sprawie Jankowskiego Mariana a. Brunicki ar. 1909 r. zam. w -sanciecie amnestii - kara

podejrzany ego ~~przynależność~~ przynależność do nielegalnej organizacji "Gryf Pomor-
ski".

ustalił:

Jankowski wstąpił w sierpniu 1940 r. do tajnej organizacji "Gryf Pomor-
ski". Po uwolnieniu Polski spod okupacji niemieckiej, że przynależność do tajnej
organizacji została zakazana, Jankowski z organizacji nie wstąpił i nie
leżał do niej dalej aż do chwili amnestowania go w dniu 15.12.1945 r.
Lecy tym dopuścić się przestępstwa z art. 1 -sekreta o -chronie -amnestii.

Ponieważ przestępstwo to jako popełnione przed dn. 22. VII. 1945 r. na zasadzie Art. 2 i 2 Art. 3
ust. 1. Dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. „O Amnestii” puszcza się w niepamięć i przebacza, a po-
dejrzany nie jest osobą, do której na zasadzie Art. 7 tegoż dekretu amnestii się nie stosuje, na podstawie
art. 6 ust. o) 134 K. P. K. P. S. Z.

Postanowił:

- 1) postępowanie w niniejszej sprawie wszczynać dochodzenia -sledztwa w niniejszej sprawie umo-
rzyć.
- 2) odpis tego postanowienia przesłać (lub ogłosić) podejrzanyemu z pouczeniem, że może w terminie
zawitym miesięcznym od zawiadomienia o umorzeniu żądać przeprowadzenia postępowania.
- 3) podejrzany ego aresztowanego bezwzględnie wypuścić na wolność.
- 4) o wydaniu postanowienia zawiadomić -ojewirki -rząd Bezpieczeństwa Publ. w Gdańsku
- 5) akt złożyć w archiwum celem przechowania.

ZATWIERDZAM
Prokurator Wojskowy
Okręgu Morskiego w Oliwie

/Dr. Brunicki per./

Oficer Sledczy
Wojskowej Prokuratury
Okręgu Morskiego w Oliwie

/Alwin Ludwik ppor./

Fot. 5 Postanowienie o umorzeniu postępowania karnego wobec Mariana Jankowskiego wydane przez Wojskową Prokuraturę Okręgu Morskiego w Gdańsku-Oliwie 21 grudnia 1945 r.

Mapa 1 Lokalizacja miejscowości Łebno.